

DE BEVOLKING VAN OOSTKERKE IN 1748

(1748)

=====

(Zonder Monnikerede)

door Dr. Jos Desmet.

De volkstelling van 1748 werd voorgeschreven door het Brugse Vrije, en ging dus enkel over de parochies van het Vrije. De verenigde steden Damme, Hoeke en Monnikerede vielen er dus buiten. Alleen de telling van de parochie Lapscheure ontbreekt.

I. De Geestelijkheid.

H. Ketele, pastoor, 1 meid; Gem. 1.0.4 roeden vrijland.
 J. Speybrouck, onderpastoor, 1 meid.
 Pieter Faveers, koster, + J. Van Tomme, 1 dochter.

Samen: 3 gezinnen met 7 personen: 3 mannen en 4 vrouwen, waaronder 1 kind, 2 meiden. Gebruikt land: Gem 1.0.4 roeden.

II. De Neringdoeners.

Jan Watelle, chirurgijn, 1 knecht; 58 roeden vrijland, G 1.1.0 tauxatie.
 Pieter Carnay, landmeter + Anna Cspeels
 Carel De Swaef, ambtman en tiendepachter + Isabelle Boens, 1 zoon, 1 doch, 1 meid; gem 4.0.52 tiendeland.
 Guilliame Van Acker, officier + Anna Van Melckenbeke.
 Pieter Baecke, molenaar + Dorothea Lateste, 1 zoon, 1 doch; gem 1.0.43 r. vrijland, 2.2.0 tauwatie.
 Joseph Govaert, molenaar van de parochie Hoeke + Pieternelle Schilman, 4 zoons, 2 doch, 1 meid; gem 2.0.92 r. vrijland; 1.2.0 tauwatie.
 Tobias Neyts, brouwer en herbergier + Isabelle Keunynck, 5 zoons, 1 meid; 26.1 r. vrijland; gem 1.2.0 kanunnikland; 2.0.0 tauxatie.
 Joseph Baute, herbergier; gem 2.2.0 roeden tauwatie.
 Jan Verhelst, brouwer en herbergier + Theresia Magiere, 1 zoon, 2 doch; gem 0.0.81 roeden kanunnikland; 0.2.0 tauxatie.
 Jan Blancke, timmerman en winkelier + Anna De Smidt, 2 zoons, 1 knecht, 1 meid, gem 12.2.68 roeden vrijland; 2.0.0 tauxatie.
 Pieter Caluwaert, timmerman + Jacoba Lievens, 2 zoons, 1 knecht, 1 meid; gem 4.0.24 roeden vrijland; 1.2.0 tauxatie.
 Carel Van de Walle, smid + Joanna Van der Poorte, 1 zoon, 3 doch, 2 knecht, 1 meid, gem 4.1.34 vrijland; 7.1.5 r. kanunnikland; gem 2.0.0 tauxatie.

Jacob Van den Bussche, wagenmaker en tiendepachter + Pieternelle Lievens; gem 6.2.47 vrijland; 2.1.35 kan-land; gem 5.0.32 tienden; 2.0.0 tauxatie.
 Vincent vanden Briele, tiendepachter en slager + Catharine De Rycker, 3 zoons, 2 doch; gem 6.0.0 vrijland; gem 4.2.54 tienden.
 Mathis Van Brayen, kleermaker + Fransoise Schilman, 1 knecht; gem 0.0.30 vrijland; 0.1.0 tauxatie.
 Cornelis De Vis, kleermaker + Joanne Hemsens, 1 zoon, 2 doch; g 0.0.30 tauxatie.
 Lucas Maes, winkelier + Joanne Biesman.
 Joseph Drolee, Netsier + Catharine Willaert, 3 dochters.
 Jan Gevaert, strodekker + Pieternelle Mestdagh, 2 doch; gem 1.0.0 tauxatie.

Samen: 19 gezinnen met 87 personen: 46 mannen en 41 vrouwen, waaronder 39 kinderen: 21 jongens en 18 meisjes, 6 knechten en 6 meiden. Gebruikt land: 64 gem 59 roed. vrijland; 10 gem 21 roe kanunnikland. Land belast met tienden: gem 24.0.38 roeden. Tauxatie gelijk aan 20 gemeten.

III. De Gebruikers.

Jacob Goedemé + Isabelle Demaker, 2 knecht, 2 meid; gem 153.1.30 vrijland, gem 6.1.67 kanunnikland.
 Hubrecht Schram + Mary Anne Van Acker, 1 doch, 2 kn; gem 127.1.20 vrijland.
 Pieter Verbeke + Pieternelle Ketelaere, 1 z, 1 d, 1 kn, 1 m; 127.0.83 vrijland.
 Franciscus Hoste + Marie De Deyne, 1 z, 1 m; 117.0.33 vrijl; 9.0.46 kan.land.
 Stephana Dobbels, weduw J.Gewée, 2 kn, 2 m; 113.069 vrijl; 6.0.75 dijken.
 Geeraert Goedemé + Livina Van Acker, 2 kn, 1 meid; gem 117.2.48 vrijland.
 Pieter Blommaert + Pieternelle DeClercq, 2 zoons, 1 doch, 2 knecht, 1 meid; gem 89.1.36 vrijland; gem 17.2.90 roeden kanunnikland.
 Niclays De Maker + Catharine Longespeye, 1 doch, 2 kn, 2 m; 107.0.73 vrijland.
 Pieter Benoodt + Joanne De Froye, kn, 1 meid; gem 104.031 roeden vrijland.
 Pieter Grimmync + Joanne Ramaut, 2 z, 2 doch, 2 meid; gem 104.0.29 vrijland.
 Jan Geyle, tiendepachter + Cornelia Boens, 1 z, 1 d, 1 m; gem 98.015 vrijland; gem 6.1.70 roeden tiendeland.
 Pieter Minnaert + Mary Dhondt, 1 zoon, 1 doch, 1 knecht; gem 97.2.67 vrijland.
 Michel De Vynck + Dorothea Van Parys, 4 zoons, 3 dochters, 1 meid; gem 87.045 vrijland; gem 4.2.20 roeden kanunnikland.
 Mary Geylliaert, weduw C. Dewitte, 2 knecht, 1 meid, 1 meisje besteed door de dis van Koolkerke; gem 42.2.98 vrijland; gem 25.1.32 roeden proostland; 13.0.43 roeden ambachtsland.
 Jacob Vyttendale + Helena Van de Velde, 2 z, 1 meid; gem 80.0.35 r. vrijland.
 Eduard Maertens + Cecilia Van den Bussche, 2 z, 2 d, 1 k, 1 m; 70.0.53 vrijland.
 Guillaume Carrebrouck, weduwnaar, 2 knecht; gem 68.1.73 roeden vrijland.
 Francois Der Lon + Joanna Van Houtte, 4 z, 1 kn, 1 meid; gem 67.2.9 vrijland.
 Cornelis Daneels + Jacoba Van beveren, 2 z, 4 d, gem 64.0.19 1/2 vrijland.
 Henderyck De Backer, strodekker + Walburga Neyts, 1 knecht, 1 meid; gem 62.1.96 roeden vrijland; gem 1.0.0 tauxatie.
 Francois Viaene + Mary Anne Westdagh, 1 z, 1 kn, 1 meid; gem 61.040 r. vrijland.
 Andries De Vriese + Mary de Vriese, 1 z, 1 d, 1 kn, 1 m; gem 60.0.11 vrijland.
 Jan De Bruyne + Mary Domisent, 2 zoons, 1 doch; gem 56.2.57 1/2 vrijland.
 Joseph Barton + Anne Mary De Wulf, 2 z, 1 meid; gem 56.2.19 roeden vrijland.
 Ollivier Dickx + Pieternelle Van Samaey, 1 zoon, 1 knecht, 1 meid; gem 55.1.16 vrijland; 0.1.75 kanunnikland.
 Guillaume Huys + Isabelle Verbeke, 2 zoons, 1 meid; gem 26.1.84 roeden vrijland; gem 28.2.64 roeden kanunnikland; gem 5.2.4 tiendeland.

Leo Boeydens, tiendepachter, + Joanne De Vriese, 3 doch, 1 kn, gem 50.0.68 vr.l.
 Jacob De Deckere + Mary Bogaerts, 3 zoons, 1 doch, 1 meid; gem 37.1.6 vrijland;
 2.0.46 ambachtsland.
 Jan Verheye + Joanne Van Renterghem, 1 zoon, 2 dochters, 1 meid; gem 37.1.06 r.
 vrijland; gem 7.1.26 proostland
 Emanuel Grawet + Bregitte Ramaut, 3 zoons, 1 dochter, 1 meid; gem 39.1.93 vrij-
 land; 2.1.31 kanunnikland.
 Jacob Crevits + Isabelle Everardt, 3 dochters; gem 38.1.37 roeden vrijland.
 Cornelis Meesschaert + Magdalene Dhondt, 2 z, 1 meid; gem 34.0.42 vrijland.
 Cornelis De Vriendt + Mary Meysman, 1 meid uitbesteed door de dis van Damme;
 gem 21.2.54 vrijland.
 Jacob Tibaut + Joanne De Vos, 2 zoons, 1 dochter; gem 20.0.11 roeden vrijland.

Samen 34 gezinnen met 194 personen: 99 mannen en 95 vrouwen, waaronder
 71 kinderen: 40 jongens en 31 meisjes, alsook 26 knechten en 30 meiden. Ge-
 bruikt land: gem 2498.177 r. vrijland; gem 70.0.93 kanunnikland; gem 15.0.89
 ambachtsland; gem 32.2.58 proostland; gem 6.0.75 dijken. Land belast met
 tienden: gem 12.0.74 roeden. Tauxatie: 1 gemet.

IV. De Kortzitters.

Jan De Deckere + Bregitta Vanden Bogaerde, 2d; gem 9.0.28 vrijl en 2.2.0 dijken.
 Pieter Hillebrant + Joanne Janssens; gem 10.0.0 vrijland.
 Joseph Van Wouterghem + Jacoba Partyn, 3 dochters; gem 8.2.64 vrijland.
 Cornelis Druyve + Amelberga De Witte, 1 dochter; gem 7.1.60 vrijland.
 Pieter van de Gastele + Rosa Van den Bussche, 1 z, 1 m; 6 gem vrijland.
 Catharina Homa, weduw M. De Roo, 1 dochter; gem 5.2.74 vrijland.
 Jacob Van Damme + Fransoise Beste; gem 2.1.6 vrijland
 Jacob Minckx + Mary Daens; gem 1.0.30 vrijland.
 Andries Matton + Joanne Staelens, 1 broer van de man; 48 roeden vrijland.
 Cornelis Lippens + Mary Bruynsteen; 31 1/2 roeden vrijland.
 Carel Van de Wiele + Mary Anne Blommaert, 1 zoon; 31 roeden vrijland.
 Guillaume Hebbuyck, schoenmaker + Isabelle Gelte, 1 d, 14 1/2 r vrijl. 0.1.0 taux.
 Francois Peyre + Mary Anne De Costere: 14 1/2 roeden vrijland.
 Jacob Van Loo, tiendepachter + Judoca ..., 5 dochters; gem 29.2.76 tiendeland.
 Pieter Dey, tiendepachter + Passchasia Mestdagh, 3 d, 1 m, 11.2.49 tiendeland.
 Francois Kerckhof, tiendepachter + Emiliana Nieuwmunster, 1 zoon, 1 dochter,
 1 meisje besteed door dis van Hoeke; gem 6.0.9 tiendeland.
 Lowys Van Hantsame, tiendepachter + Mary Verheecke, 1 z, 2 d; 5.2.0 tiendel.
 Pieter Cauwe + Joanne ..., 1 zoon, 2 dochters; gem 5.1.16 tiendeland.
 Francois Willaert, jongman
 Angela Pardaen, jonge dochter
 Regina Vanden Briele, weduw C. Mestdagh, 1 zoon.
 Jacob Keuckelynck + Pieternelle Gelyncke.
 Pieter Vande Wiele, weduwnaar, 1 meid.
 Jacob Corthals + Elisabeth Van Heet.
 Andries Aldeweirelt, jongman.
 Jan Wevers + Elisabeth Vande Vivere, 1 meid.
 Jan Praet, 1 kleinzoon.
 Pieter Vermote + Anna Ders, 1 zoon.
 Daniël Geleyns + Pieternelle Vanden Briele, 1 zoon, 2 dochters, 1 jongen be-
 steed door de dis van Westkapelle.
 Lowys Audenaerde, weduwnaar.

Joseph Dugardin + Isabelle ..., 1 dochter.
 Daniel Matton + Aldegunde Pollet, 1 dochter.
 Catherina Tange, weduw C. Weytenaar.
 Jan De Costere, prijer + Godelieve Lapeire, 1 zoon, 1 dochter.
 Jan Doosterlynck + Joanne Strubbe, 2 dochters.
 Andries Verbeke, weduwnaar.
 Pieter Verscheure + Coleta De Deckere.
 Tobias Mayaert + Joanne Gunst.
 Pieter De Vos + Barbara Boudewyn, 1 zoon.
 Francois Hame, jongman.
 Anna De Wilde, weduw C. Duytsburg, 2 zoons.
 Adriaen Druyve, jongman.
 Jacob Verschilde, tiendepachter + Rosa Verbeke, 1 zoon, 1 dochter, 1 meid.
 Joseph Rys, jongman.
 Jan Baptiste Batteljê + Marie Pieters.
 Jan De Bruyne, jongman.

Samen 46 gezinnen met 128 personen, 59 mannen en 69 vrouwen, waaronder 43 kinderen: 13 jongens en 30 meisjes, alsook 5 meiden. Gebruikt land: gem 41.1.22 vrijland; gem 2.2.0 dijken. Land met tienden: gem 67.2.91. Tauxatie: 1 lijn.

V. De Disgenoten.

"Dit naervolgende zyn de persoonen de gone onderhouden worden met de Disch-goederen ende dagelicksche aelmoesen".

Nys Van Cassel + Pieternelle Van Braye, 2 zoons, 2 dochters.
 Joseph Van Loke + Jacoba Buyck, 2 zoons, 1 dochter.
 Maerten De Klerck + Agatha Appelman.
 Jan Jots + Joanne Versgemoet, 1 zoon, 2 dochters.
 Jacob Liberdt + Joanne Van Ockerhout, 1 zoon.
 Anne Bogaerts, weduw Jaspar Van Hille, 1 zoon.
 Marie Jonckheere, 1 dochter.
 Marianne Bilcke, weduw van Pieter Bilcke, 1 zoon, 2 dochters.
 Pieter Lippens + Babara 't Kindt, 1 zoon.
 Niclays De Sauter + Isabelle ...
 Benedictus Servatij + Anna Verbeke, 4 dochters.
 Marie Slock, weduw Pieter De Mol, 2 zoons.
 Pieternelle Ollemaert, weduw Jan Ras.
 Benedictus Van Pachtenbeke + Pieternelle De Clerck, 2 zoons, 1 dochter.
 "Kynderen waer mede den Disch belast is": 9 jongens en 5 meisjes.

Samen 14 gezinnen met 63 personen, 31 mannen en 32 vrouwen, waaronder 40 kinderen: 22 jongens en 18 meisjes.

Algemeen totaal voor Oostkerke zonder Monnikerede: 122 gezinnen met 479 personen: 238 mannen en 241 vrouwen; daaronder 194 kinderen : 96 jongens en 98 meisjes; 32 knechten en 43 meiden.
 Gebruikt land: gem 2605.0.61 vrijland; gem 80.1.14 kanunnikland; gem 32.2.58 proostland; gem 15.0.89 ambachtsland; gem 8.2.75 dijken. Lan belast met tienden: gem 37.1.12. Tauxatie gelijk aan gem 89.0.91.

Voor het gebruikte land wordt de jurisdictie aangegeven waaronder het land ressorteerde: Vrijland behoorde tot het Brugse Vrije, Kanunnikland behoorde tot de kerkelijke heerlijkheid van de kanunniken van St-Donaaskerk te Brugge, Proostland gehoorde tot de kerkelijke heerlijkheid van de proost van de Brugse St-Donaaskerk, het Ambachtsland gehoorde tot het Ambacht van Oostkerke (1).

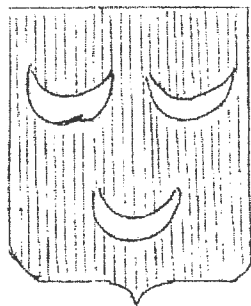
Voor de betaling van de belasting op het bedrijf, werd de bedrijfsinkomst gelijkgesteld met de belasting op een bepaalde hoeveelheid grond. Wanneer chirurgijn Watelle, voor zijn bedrijf, getakseerd wordt (tauxatie) op 1 gemet en een lijn, dan moet hij voor dit bedrijf zoveel betalen als voor 1 gem 1 lijn landbouwgrond in gebruik.

Wat de tienden betreft, waren zekere landerijen in de middeleeuwen belast met een tiende van de opbrengst, en dit ten voordele van de kosten voor de eredienst en van de armendis. Weldra werden grote delen van de tienden door wereldlijke heren geusurpeerd.

De grote tienden werden geheven op de graangewassen, op het vlas, het koolzaad en het grote vee. De smalle tienden op het kleinvee, het pluimgedier- te en het fruit.

In de latere eeuwen werden de tienden niet meer rondgehaald, maar de waarde ervan werd betaald aan tiendepachters, die voor de inning ervan zorgden.

Monnikerede, dat nu behoort tot het grondgebied van de gemeente Oostkerke, was in 1748 nog een stad, die onafhankelijk was van het Brugse Vrije. Het werd dus niet begrepen in de volkstelling. Maar volgens een plan uit het jaar 1695 telde Monnikerede toen nog zeven woningen. Nemen we vijf inwoners per woning, dan komen wij aan 35 inwoners. Maar dan 50 zullen er zeker niet gewoond hebben, als we zien dat er te Oostkerke, per gezin, 3,93 inwoners waren.

1. Volgens het kohier van de nieuwe betedinge van de parochie Oostkerke uit het jaar 1685 waren de ambachtslanden, deze gelegen binnen het Ambacht van Oostkerke in de parochie Koolkerke (Rijksarchief Brugge, Aanwinsten nr 6388 - 66 B).